Ἐπιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ καὶ ΑΜΑ

ΧΩΡΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ οἱ ἐφετεινὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν 25η Μαρτίου. — Καὶ τοῦτο γιατὶ ὁ ὑπουργὸς Παιδείας κ. Ράλλης θεώρησε σὰν ὑποκριτικὸ ἀντιπερισπασμὸ τῶν ἀπεργούντων καθηγητῶν τὴν ἐξαίρεση τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς ἀπὸ τὴν ἀπεργία. — Λυπηρὲς ὁπωσδήποτε ἐξελίξεις ἀπ' τὶς ὁποῖες κανεὶς δὲν βγαίνει κερδισμένος. — Ἂς ἐλπίσουμε πάντως, ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν θὰ εἶναι σὲ τέτοια ἔκταση ποὺ θὰ ἀντισταθμίση τὴν ἀπουσία τῶν μαθητῶν! ✻ Η 156η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΜΑΣ ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ ζυγό, βρίσκει τὴν Ἑλλάδα σὲ ἐπαγρύπνηση γιὰ τὴν ἀναχαίτηση τοῦ ἰδίου ἐχθροῦ στὰ θαλάσσια καὶ χερσαῖα σύνορά της μὲ τοὺς βαρβάρους. — Πρὶν ἀπὸ 156 χρόνια ἡ Τουρκία ἦταν θαλασσοκράτειρα στὸ Αἰγαῖο καὶ στὴ Μεσόγειο. — Κι' ὅμως, ἄρκεσε τὸ μπουλούτο τοῦ Κανάρη καὶ τὰ γιουρούσια τῶν Μιαούλιδων καὶ τῶν Τομπάζηδων.—Σήμερα οἱ μεμέτηδες ἐπιθυμοῦν τὴ ρεβάνς μὲ ἕναν ἀληθινὸ Ἑλληνικὸ στόλο. — Τὴν ἐπιθυμοῦν, ἀλλὰ καὶ δὲν τὴν ἀποτολμοῦν. μὲ καὶ τοὺς ἔχει ἐγκαταλείψει μὲν ἡ τσίπα, ἀλλὰ ὄχι καὶ ἡ μνήμη (ἡ ὀδυνηρά).

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

«Λαέ μου, λαέ μου ..»

ΟΠΩΣ εἶναι γνωστό, στὸ τέλος κάθε χρονιᾶς, μιὰ διεθνὴς κριτικὴ ἐπιτροπὴ βραβεύει τὴν καλλίτερη δημοσιευμένη φωτογραφία, ποὺ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ τὸ πιὸ ἔκφρασ τικὸ ἐνσταντανὲ τῆς πιὸ συγκλονιστικῆς ἐπικαιρότητας. Νομίζω, λοιπόν, ὅτι ἂν καὶ ἔχουν διανυθῆ μόνο τρεῖς μῆνες τοῦ 1977, δύσκολα στὸ ὑπόλοιπο χρονικὸ διάστημα θὰ ὑπάρξη φωτογραφία ποὺ θὰ μπορέση νὰ συναγωνισθῆ ἐκείνη ποὺ δείχνει τὴν Ἴντιρα Γκάντι λίγες στιγμὲς μετὰ τὴν ἀναγγελία τῆς ἥττας της στὶς ἐκλογές.

Ἂν δὲν τὴν εἴδατε στὸ προχθεσινὸ φύλλο τῆς «Καθημερινῆς» φροντίστε νὰ τὴν προμηθευθῆτε. Γιὰ νὰ διαπιστώσετε ὅτι ὁ φακὸς ἔχει μερικὲς φορὲς τὴ δύναμη νὰ φωτογραφίζει τὴν ἴδια τὴν ψυχὴ στὶς πιὸ δραματικὲς της στιγμές.

Τὸ πρόσωπο τῆς ἴδιας τῆς ὁδύνης χωρὶς τὴν παραμικρὴ προσποίηση. Τῆς ὀδύνης ποὺ φέρνει τὸ ἀπέραντο συναίσθημα τῆς ἀνησυχίας, τῆς ἀγωνίας γιὰ τὴν τύχη τῆς ἴδιας τῆς ἀχαρ στίας. Ἕνα συναίσθημα ποὺ εἶναι οἰκεῖο μόνο στοὺς γονοὺς καὶ ἰδιαίτερα στὴ μάνα. Γιατὶ αὐτή, κατὰ φυσικὴ σχεδὸν νομοτέλεια, ἀγωνιᾶ καὶ πάσχει γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ τὴν προδίδουν. Κανένα ἄλλο ὄν δὲν ἔχει πάνω στὴ γῆ, αὐτὴ τὴ μοῖρα κι' αὐτὴ τὴ δύναμη.

Μπορεῖτε νὰ ἔχετε ὁποιαδήποτε γνώμη γιὰ τὴν Ἴντιρα Γκάντι πολιτική. Ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ συγκινηθεῖτε ἀπὸ τὸ δλέμμα, ἀπὸ τὴν ἔκφρασή της ἐκείνη ποὺ τὴν δείχνει τόσο εὐάλωτη στὸν πόνο τῆς ἐγκατάλειψης. Τῆς ἐγκατάλειψης ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ὡδήγησε ἔντεκα ὁλόκληρα χρόνια ἀπ' τὴν ὑπανάπτυξη σὲ κάποια πρόοδο.

Μακάρι νὰ εἴχαμε παρόμοιες φωτογραφίες καὶ ἄλλων ἡγετῶν, ποὺ οἱ συναρπαστικοὶ κανόνες τοῦ δημοκρατικοῦ παιχνιδιοῦ τοὺς ἔκαμαν κάποια στιγμὴ ἀποδιοπομπαίους τῆς λαϊκῆς θελήσεως τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου αἴφνης ὅταν ἐπληροφορεῖτο τὴν ἐκλογικὴ περιωλεθρία αἱ τὰ ἀναθέματα, τοῦ Οὐίνστων Τσῶρτσιλ, ὅταν μὲ τὸ γέρας τοῦ πατέρα τῆς νίκης δὲν κατάφερε νὰ πείση τοὺς γενναίους συμπατριῶτες του ὅτι ἦταν ἀνώτερος ἀπὸ ἕνα ἀνθρωπάκι τόσο δὰ ποὺ λεγόταν Ἄτλυ!

Ἂν εἴχαμε καὶ αὐτῶν τὶς φωτογραφίες θὰ μπορούσαμε παραβάλλοντάς τες μὲ αὐτὴ τῆς Γκάντι νὰ ἀνακαλύψουμε τὴν ταυτότητα αὐτῆς τῆς ὁδύνης, ποὺ τὴν ἀξιώνονται μόνο οἱ μεγαλοφυΐες.

Πετυχημένη καὶ ἡ λεζάντα τῆς «Καθημερινῆς» στὴ φωτογραφία «Τὸ πορτραῖτο μιᾶς ἥττας» θὰ μποροῦσε ὅμως νὰ μπῆ καὶ ἡ ἀκόλουθη παραλλαγὴ τῶν λόγων ἑνὸς ἄλλου προδομένου ἀπ' τὸ λαό του καὶ συνεπῶς δικαιωμένου ἀπ' τὴν Ἱστορία:

«Λαέ, Λαέ μου ἴνα τί μὲ ἐγκατέλειπες;».

Σταυρὸς ἡ ἐξουσία. Σταυρὸς βαρύς, ποὺ προσηλώνει πάνω σ' αὐτὸ τὸ καθῆκον, τὸ χρέος, ἡ φωνὴ τῆς μεγάλης Ἀποστολῆς ποὺ δὲν δικπεραιώνεται χωρὶς τὴν ὑπέρτατη θυσία.

«Λαέ μου, λαέ μου,
ἴνα τί μὲ ἐγκατέλειπες;».

Σταυρὸς τὸ ἀξίωμα. Καὶ κάθε κορυφὴ Γολγοθᾶς. Ἀλλὰ τίποτα δὲν εἶναι ὀδυνηρότερο ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψη, τὴν ἀρνηση. Φοβερώτερο κι' ἀπὸ τὴ μαστίγωση οἱ ἐμπαιγμοὶ καὶ οἱ λοδωρίες.

«Ἴδε ὁ Βασιλεύς...».

Καὶ ἡ κορύφωση τοῦ δράματος ποία; Νὰ μὴ μπορεῖς νὰ μισήσης νὰ ἀνταποδώσης τὴ χολή. Γιατὶ τὸ μῖσος εἶναι μιὰ διέξοδος. Ἕνα ἐρέθισμα τῆς ψυχῆς ποὺ σοῦ προσφέρει τὴ δύναμη — ἔστω καὶ πρόσκαιρα — νὰ συγκρουσθῆς, νὰ ἐναντιωθῆς, νὰ ἐλπίσης στὴν ἐκδίκηση.

Ἀντίθετα ὁ ἀληθινὸς ἡγέτης δὲν μισεῖ τὸ λαό του. Καὶ τὸ τῖλο ἀκριβῶς ποὺ μπορεῖ νὰ πῆ εἶναι: «Ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἴδασι τί ἐποίησαν».

Δὲν πρόκειται σὲ τελευταία ἀνάλυση γιὰ ἐπίκριση, γιὰ σχόλιο, γιὰ περιφρόνησι. Ἀλλὰ γιὰ κάτι ποὺ ἐπιτείνει τὴν ὀδύνη καὶ τὴν ἀγωνία γιὰ τὴν τύχη τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ναὶ «οὐκ οἴδασι τί ἐποίησαν...». Ἀλλὰ πῶς θὰ γίνῃ νὰ μὴν ὑπάρξουν συνέπειες; Δὲν ἔχει σημασία ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἀνησυχεῖ ὁ ἀπερχόμενος. Ἐκεῖνο ποὺ μετράει στὴν ψυχική του κατάσταση εἶναι ἡ πίστη του ὅτι ὁ δρόμος ποὺ χάραξε κινδυνεύει...

Μελετήστε τὴ φωτογραφία τῆς κυρίας Γκάντι. Καὶ φυλάξτε την κάπου. Ἰδιαίτερα χρήσιμη θὰ εἶναι σὲ ὅσους ἀσχολοῦνται μὲ τὰ κοινὰ κι' ἔχουν εὐρύτερες φιλοδοξίες, ἀλλὰ καὶ αἴσθημα εὐθύνης. Ἂν δὲν συμφιλιωθοῦν μὲ αὐτὸ τὸ πορτραῖτο τῆς ὀδύνης, γιὰ τὴν ἥττα ποὺ φθάνει κάποτε, ἂς μὴ νομίσουν ὅτι μποροῦν νὰ φθάσουν στὴν κορυφή.

ΠΑΝ

Τὰ ψάρια

ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΑ τὸ γαστριμαργικὸ ἔθιμο τῆς σκορδαλιᾶς θὰ τηρηθῆ αὔριο στὰ τριρισότερα σπίτια. Τουλάχιστον στὸ 75%.

Ἑπόμενο, λοιπόν, εἶναι νὰ ἐνδιαφέρουν τὰ νέα ἀπὸ τὶς πάγκες τῶν ἰχθυοπωλείων. Διότι, ναὶ μὲν εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ καλὴ ἁλιάσα, θέλει ζουμὶ ἀπὸ δαχαλάο «θερό», ἀλλὰ ὅσο νᾶναι δὲν μπορεῖ νὰ τὴ βγάλει κανεὶς χρονιάρα μέρα χωρὶς νὰ ...μυρίση καὶ λίγο λεπτό.

Ἐφέτος, λοιπόν, οἱ πιὸ πολλοὶ μαζὶ μὲ τὰ πατροπαράδοτα θὰ τιμήσουν καὶ τὴν... Ἑλληνοβουλγαρικὴ φιλία. Ἀφοῦ καὶ τὰ «κεφαλοπουλα» ποὺ κυκλοφοροῦν εἶναι βουλγάρικα, ψαρεμένα δηλαδὴ στὴ «μαύρη θάλασσα». Ἐκτὸς καὶ προτιμήσετε φέτος ἀπὸ ξιφία ἢ ἀγριόψαρα (καπόνια) ἂν βρῆτε δηλαδὴ σήμερα...

Ὑπάρχουν, βέβαια, καὶ τὰ κατεψυγμένα διὰ τοὺς... ψυχρότερον σκεπτομένους, λογαριάζονταις τὰ διάφορα ἔξοδα, ἔστω καὶ ἂν εἶναι πανηγυρικά.

Τῆς ἡμέρας...

—ΤΙ ΚΟΙΝΟ ἔχουν οἱ εἰδήσεις μὲ τὰ αὐγά;

—Πρέπει νὰ εἶναι καὶ τὰ δύο τῆς... ἡμέρας.

Ἐφ' ᾧ καλῶς ἔπραξε χωρικὴ ἡ ὁποία ἄφησε στὰ γραφεῖα μας δύο κόφες αὐγὰ μὲ τὴ δήλωση ὅτι θὰ τὰ παραλάβη ἀργότερα. Ἀλλὰ μέχρις ἀργὰ τὴ νύκτα δὲν ἐπέστρεψε γιὰ νὰ τὰ παραλάβη. Ἐὰν δὲν πρὸ πράξη καὶ σήμερα εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ στείλουμε πρὸς φύλαξιν σὲ ἄλλη ἐφημερίδα ποὺ διαθέτει ψυγεῖα ὄχι μόνο γιὰ τὶς μπαγιάτικες εἰδήσεις ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅσους χάνουν τὰ αὐγὰ καὶ τὰ καλάθια.

Ἀγαπᾶτε τὰ ζῶα

ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ σὲ ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες τὴν ἀκόλουθη μικρὴ ἀγγελία καὶ μάλιστα εἰκονογραφημένη πικάντικα.

«Βρήκατε ἀδέσποτα γατάκια ἢ σκυλιά; Τηλεφωνῆστε μας καὶ μεῖς θὰ στείλουμε συνεργεῖο νὰ τὰ πάρουμε, ἐξασφαλίζοντάς τους ἄνετη διαμονή».

Κάποτε θὰ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὴν περιοχή μας αὐτό. Δὲν εἶναι ἁπλῶς ζήτημα ζωοφιλίας ἀλλὰ ὑπογραμμίσεως τῆς πολιτιστικῆς μας στάθμης.

Ἔπειτα χρειάζεται ἕνα τέτοιο ἄσυλο ζώων ὥστε ὅταν ἡ ἀστυνομία μηνύει πολίτες γιὰ διατάραξη κοινῆς ἡσυχίας λόγω γαβγισμάτων, οἱ κάτοχοι τῶν σκύλων νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τὴ δικαιολογία ὅτι τοὺς φιλοξενοῦν στὸ σπίτι ἢ στὸν κῆπο τους γιατὶ δὲν ἔχουν τί νὰ τοὺς κάνουν.

Ἀλλὼστε συμβαίνει ἡ δικαιολογία αὐτὴ νὰ εἶναι μερικὲς φορὲς βάσιμη.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Δυσκολίες μαθήσεως καὶ ἀγωγῆς

Ὑπὸ ΑΘ. ΜΑΚΡΗ, διδασκάλου

3ον

Ὁ ψυχισμὸς τοῦ κάθε ἀτόμου ἐξαρτᾶται σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὰ κίνητρα, ποὺ αἰσθάνεται ἢ ποὺ τοῦ προκαλοῦμε ἐμεῖς, ἀπὸ τὴν ἡλικία καὶ τὸ φῦλο ποὺ ἀνήκει καὶ ἀπὸ τὶς ἐπιδράσεις τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος:

α) Τὰ κίνητρα εἶναι ἐσωτερικὲς ὠθήσεις ποὺ παρωθοῦν τὸ ἄτομο σὲ ἀντικείμενα ἢ πράξεις καὶ στρέφει ὅλον του τὸν ψυχοφυσικὸ ὀργανισμό, ὥστε νὰ τὰ γνωρίσει ἢ νὰ κατακτήσει καὶ χρησιμοποιήσει στὴ ζωή του. Τὰ κίνητρα εἶναι ἔνστικτα, συναισθήματα, ἰδέες, βουλήματα, τάσεις ἐπιθυμίες, ροπὲς κ.λ.π., τὰ ὁποῖα προσδιορίζουν τὴν πορεία τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ παίζουν ἀποφασιστικὸ ρόλο στὴν ὅλη ἀγωγὴ καὶ μάθηση. Τὰ κίνητρα συνδέονται μὲ τὶς ὀργανικὲς ἀνάγκες τοῦ μικροῦ παιδιοῦ καὶ τὶς πνευματικὲς τοῦ ἐφήβου. Γι' αὐτὸ οἱ γνώσεις τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος στὴν ἐκπαίδευση, πρέπει γιὰ νὰ κατανοηθοῦν νὰ συσχετίζωνται πρὸς τὶς ὀργανικὲς καὶ τὶς πνευματικὲς ἀνάγκες τοῦ ἀναπτυσσόμενου ἀτόμου.

β) Ἡ ἡλικία παίζει καθοριστικὸ ρόλο στὸ φαινόμενο τῆς μαθήσεως. Κι' αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ὡρίμανση τοῦ ψυχοφυσικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ στὴν πεῖρα ποὺ ἀποκτᾶ τὸ ἄτομο καθώς ἔρχεται σ' ἐπαφὴ καὶ πειραματίζεται μὲ τὰ πράγματα, ἀναλύοντας, συνθέτοντας καὶ χρησιμοποιώντας αὐτά. Στὰ δύσκολα παιδιὰ ἡ νοητικὴ ἡλικία δὲν συμβαδίζει μὲ τὴν χρονολογική, εἶναι κατώτερη ἢ πρώτη γιατὶ ἡ ὡρίμανσή του ἐπιβραδύνεται.

γ) Τὸ ξῦλο δὲν ἔχει σημασία καὶ δέν ὑπάρχουν διαφορὲς στὴν εὐφυΐα μεταξὺ παιδιῶν ἀρρένων καὶ θηλέων. Ὅσες διαφορὲς τυχὸν βλέπουμε, ὀφείλονται σὲ ἐπίκτητους λόγους.

δ) Ἡ νοημοσύνη καὶ οἱ τάσεις τοῦ θυμικοῦ καθορίζουν σημαντικὰ τὴν ἔκταση καὶ ταχύτητα τῆς μαθήσεως, ὡς καὶ τὴν διατήρηση τῶν γνώσεων. Γιὰ τὴν διάγνωση τῆς καθυστερήσεως θὰ χρειασθεῖ πολυδιάστατη ἐξέταση. Ὁ δείκτης νοημοσύνης (Δ.Ν.) πρέπει νὰ συνδυάζεται μὲ τὰ ΤΕΣΤ προσωπικότητας, μὲ τὴ σχολικὴ ἐπίδοση, τὸ οἰκογενειακὸ ἱστορικὸ καὶ τὸ δεδομένα τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ ἐπιστημονικὴ παρατήρηση δείχνει, ὅτι τὰ νοητικὰ καθυστερημένα ἄτομα ἐμφανίζουν διανοητικὴ ἀδράνεια, συναισθηματικὴ κατάπτωση καὶ ἐκδηλώσεις ἀντικοινωνικῆς διαθέσεως. Τὰ δύσκολα νοητικὰ παιδιὰ παρουσιάζουν μικρὴ διάρκεια κι ἔνταση προσοχῆς σὲ σύγκριση πρὸς τὰ κανονικὰ παιδιά. Δέν ὁμολοῦν ἀρκετὰ καὶ ἀναντοῦν δυσκολίες προσαρμογῆς. Μερικὰ παρουσιάζουν μειωμένη αὐτοπεποίθηση κι αὐτοκυριαρχία σὲ σχέση μὲ τὰ ὁμαλὰ παιδιά. Ἄλλα δυσκολεύονται στὴ μάθηση γιατὶ δείχνουν ἐλλειψη συγκεντρώσεως, ξεχνοῦν κι εὔκολα ἀφαιροῦνται. Ἡ Ἐιδικὴ Παιδαγωγική, μὲ τὴ νεώτερη μέθοδο τῆς ἐξελεκτικῆς βοηθείας «καὶ μὲ ἀπώτερο στόχο τὴν «Κοινωνικὴ ἔνταξη» στὴ ζωὴ καὶ ἐργασία, διακρίνει τὰ μειονεκτικὰ ἄτομα σὲ τρεῖς κατηγορίες: α) Στοὺς ἰδιώτες μὲ Δ.Ν. κάτω τῶν 40 βαθμῶν, ποὺ εἶναι ἀνίκανοι νὰ φοιτήσουν σὲ Εἰδικὰ σχολεῖα καὶ ἀνίκανοι νὰ ἐπιζήσουν χωρὶς συνεχῆ ἐπιτήρηση. β) Στοὺς ἀσκήσιμους μὲ Δ.Ν. 40—55 βαθμοὺς ποὺ δέν μποροῦν νὰ φοιτήσουν σὲ σχολεῖα, ἀλλὰ μποροῦν ν' ἀσκηθοῦν σὲ ἐπαγγελματικὰ ἐργαστήρια καὶ γ) Στοὺς ἐκπαιδεύσιμους μὲ Δ.Ν. 55—70 βαθμούς, ποὺ εἶναι πολυπληθέστεροι καὶ ἱκανοὶ νὰ φοιτήσουν σὲ Εἰδικὰ σχολεῖα ἢ Εἰδικὲς τάξεις. Οἱ ἐκπαιδεύσιμοι μποροῦν νὰ μάθουν ἕνα ἐπάγγελμα καὶ ἡ ἔνταξή τους στὸ κοινωνικὸ σύνολο εἶναι ἱκανοποιητική.

ΑΥΡΙΟΝ: Δυσκολίες ἀπὸ τὴν εἰκονένεια καὶ τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΣΗΚΩΜΟ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἦθος τοῦ '21 στὸν Μακρυγιάννη

Ὑπὸ ΑΝΤ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, φιλολόγου

Γ'

Εἴδαμε πῶς ὁ Μακρυγιάννης ἐνιωθε τὰ ἰδανικὰ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Εἰκοσαιένα. Τώρα ἂς τὸν ἀκούσωμε νὰ μιλῆ γιὰ τὸ ἦθος τῶν ἀνδρώπων ἐκείνων στὶς ἐπιφανέστερες ἐκδηλώσεις του.

Καὶ πρῶτα—πρῶτα μόνο ὁ ἀποφασισμένος νὰ ἀγωνιστεῖ μὲ χρις ἐσχάτων μπορεῖ νὰ κερδίσει, ἠθικὰ τούλαιστον, τὸν ἀγώνα ποὺ ἀγωνίζεται. Βρισκόμαστε στὴν πολιορκία τῆς Ἀκροπόλεως κι' ὁ Μακρυγιάννης ἀρνεῖται νὰ ἐγκαταλείψει τὸν Σερπετζὲ (δηλ. τὸ Ὠδεῖο Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ) ὅπου μαζὶ μὲ τὸν Γκούρα πολεμᾶ σὰν προφυλακὴ τοῦ κάστρου (δηλ. τῆς Ἀκροπόλεως): «Κι' ὅταν ἔρθουν οἱ Τοῦρκοι καὶ δεν μποροῦμεν ν' ἀνθέξωμεν, θάνεμεν φωτιὰ καὶ στὸν Σερπετζὲ στέλνομεν εἰς τὸν ἀνέρα καὶ τοὺς Τούρκους ὅπου θὰ νάναι ἐκεῖ Καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπον πηγαίνομεν πολεμώντας ὡς μέσα εἰς τὸν ναόν· κι ἐκεῖ κάνομεν γενικὸν λαγούμι καὶ πᾶμεν στὸν ἀέρα κι ἐκεῖς καὶ οἱ Τοῦρκοι καὶ ὁ ναός. Ὅτι ἂν δὲν μᾶς στείλη ἀνθρώπους νέους ἡ Κυβέρνηση —δὲν θελήσουνε νὰ ἔρθουνε — θ' ἀφήσουμεν ἀπολέμητο τὸ κάστρο νὰ φύγωμεν μ' ἑνάμισυ μῆνα πόλεμον· Καὶ ποῦ θὰ ζήσουμεν ἀπὸ τὴν ντροπὴ τοῦ κόσμου καὶ καταξοχὴ ἐσυ, ὁποὺ λένες ὁλων τῶν ξένων πεοῆνητῶν καὶ ντόπιων ὅτι μπορεῖς νὰ πολεμήσης εἰς τὸ κάστρο δύο καὶ τρία χρόνια;»

Καὶ βέβαια μόνο ὅποιος εἶναι σὲ θέση νὰ ὑποτάξει τὰ προσωπικά του συμφέροντα στὸ γενικό, μόνον αὐτὸς μπορεῖ νὰ προσφέρει οὐσιαστικὴ βοήθεια στὸν κοινὸν ἀγῶνα, μόνον αὐτὸς μπορεῖ στὴ δύσκολη στιγμὴ νὰ μὴ δειλιάσει: «Ἡ πατρίδα του κάθε ἀνθρώπου καὶ ἡ θρησκεία εἶναι τὸ πᾶν καὶ πρέπει νὰ θυσιάζη καὶ πατριωτισμὸν καὶ νὰ ζῆ αὐτὸς καὶ οἱ συγγενεῖς του ὡς τίμιοι ἄνθρωποι εἰς τὴν κοινωνία. Καὶ τότε λέγονται ἔθνη, ὅταν εἶναι στολισμένα μὲ πατριωτικὰ αἰσθήματα· τὸ ἀναντίον λέγονται παλιοψαθοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ βάρος τῆς γῆς. Καὶ διὰ τοῦ τὸ ὡς πατρίδα γενικὴ τοῦ κάθε ἑνοῦ καὶ ἔργο τῶν ἀγώνων τοῦ μικρότερου καὶ ἀδύνατου πολίτη, ἔχει κι αὐτὸς τὰ συμφέροντά του εἰς αὐτήνην τὴν πατρίδα, εἰς αὐτήνην τὴν θρησκεία. Δὲν πρέπει νὰ φωνάζη ὡς προκομμένος τὴν ἀλήθεια, τὸ ἴδιον καὶ ὁ ἁπλός. Ὅτι κρικέλλα δὲν ἔχει ἡ γῆς νὰ τὴν πάρη κανεὶς εἰς τὴν πλάτη του, οὔτε ὁ δυνατός, οὔτε ὁ ἀδύνατος· καὶ ὅταν εἶναι ὁ κοβεῖς ἀδύνατος εἰς ἕνα πράμα καὶ μόνος του δὲν μπορεῖ νὰ πάρη τὸ βάρος καὶ παίρνει καὶ τοὺς ἄλλους καὶ βοηθοῦν, τότε νὰ μὴν φαντάζεται νὰ λέγη ὁ αἴτιος ἐγώ, νὰ λέγη ἐμεῖς. Ὅτι βάναμε ὅλοι τὶς πλάτες, ὄχι ἕνας».

Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν προτείνει ἡ Κυβέρνηση στὸν Μακρυγιάννη νὰ τὸν ἀνταμείψει γιὰ τὴν προσφορά του στοὺς Μύλους, ὁ ἀγωνιστὴς ἀρνεῖται νὰ δεχθεῖ τὴν ἀνταμοιβή: δὲν πολέμησε γιατὶ ζητοῦσε νὰ γίνει κι αὐτὸς νοικοκύρης. «Ἀφοῦ ἡ Κυβέρνηση εὐχαριστήθη ἀπὸ μένα πολύ (τοὺς μίλησε κι ὁ Ντερνοὺς ὅσα τοῦ εἶπε ὁ Μπραΐμης εἰς τὴν Καλαμάτα, ὁποὺ 'φαγε ψωμὶ εἰς τὴν φεργάδα του, τοὺς ἔδειξε καὶ τὸ τζορνάλε (δηλ. τὸ ἡμερολόγιο τῆς μάχης) τῶν Μύλων) τότε εὐχαριστήθη διὰ ὅλα αὐτὰ ἡ Κυβέρνηση καὶ μοῦ εἶπαν νὰ μοῦ χαρίσουνε ἕνα χωρίον. Τοὺς εἶπα: «Ὅταν λευτερωθῆ ἡ πατρίδα, ὁποιος κάμη τὰ χρέη του — ἡ πατρίδα εἶναι δικά. Τώρα κιντυνεύουμε· καὶ θέλει δουλειὰ κι ἀγῶνα ἡ πατρίδα, κι ὅταν λευτερωθῆ, ὅλα τ' ἀγαθὰ δικά μας». Σὰν δὲ θέλησα τὸ χωρίον, μόδωσαν ἕνα δῶρο ὁποὺ δὲν τό 'χει κανένας ἄλλος στρατιωτικός, νὰ 'γω δυὸ ἀνθρώπους, καὶ νὰ τοὺς πληρώνη ἡ Κυβέρνηση μιστοὺς καὶ γενικλίκλια (δηλ. τρόφιμα) καὶ δυὸ τανὲς κριθάρι κι ὄχεον διὰ τὰ Ζῶα μου κι ἕνα σιτηρέσιον, πέντε γρόσια τὴν ἡμέρα, ὁποὺ μαζώνονται αὐτὰ ὅλα εἰς γρόσια—ὅσα γένονται νὰ τὰ λαβαίνω».

Οὔτε βέβαια, στὶς καλύτερες τῶν περιπτώσεων ἦταν ἡ φιλοδοξία ποὺ τοὺς ὁδηγοῦσε: ὅταν ἡ πατρίδα κινδύνευε, λησμονοῦσαν καὶ θέσεις καὶ ἀξιώματα καὶ βαθμοὺς καὶ κατατάσσονταν σὰν ἁπλοὶ στρατιῶτες. Ἔτσι δὲν ἔγινε κι ὁ Μακρυγιάννης ἁπλὸς στρατιώτης τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ποὺ διοργάνωνε ὁ Φαβιέρος; Ἂς δοῦμε, στὸ ἐπεισόδιο ποὺ ἀκολουθεῖ, πῶς ἡ Κυβέρνηση τὸ 1822 ἀπέτυχε νὰ διαπρέσει τὸν Νικηταρᾶ, τὸν Ὑψηλάντη καὶ τὸν Ἀνδροῦτσο ἐκμεταλλευόμενη τὴ δίκαια φλοδξία τους: «ἀποφάσισε λοιπὸν δι' αὐτὰ νὰ παρακαλεθῆ ὁ Ὑψηλάντης ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ μαζὶ μὲ τὸν Νικήτα νὰ πᾶνε εἰς τὴν Ρούμελη, νὰ ἀμίξουν καὶ τὸν Δυσσέα, νὰ κευβεντιάσουνε καὶ μ' ἄλλους ἀρχηγοὺς τῆς Ρούμελης, ν' ἀγωνιστοῦνε συμφώνως διὰ τὴν πατρίδα, νὰ μὴν κιντυνέψη καὶ χαθῆ ἀδίκως. Στοὺς συντρόφους τους ἡ παραίτηση τοῦ Ὑψηλάντη καὶ νὰ πάγη εἰς τὸ στρατοπεδον δὲν τοὺς ἄρεσε, νὰ μὴν τύχη καὶ δεξαστῆ αὐτὸς καὶ μαρτυρήση καὶ τοὺς καλοὺς τους, σκεπσὸς ὁποὺ 'χαν διὰ τὴν πατρίδα κεὶ κατεξοχὴ διὰ τὸ στρατιωτικόν. Διὰ ὅλα αὐτά, νὰ μὴν 'πιτύχη ὁ Ὑψηλάντης, λένε τοῦ Νικήτα καὶ τὸν βάνουν σὲ σύλλογα: «Τώρα ὁποὺ θὰ βγῆς ἔξω μὲ τὸ σῶμα σου, νὰ μὴν πορῆς καὶ τὸν Ὑψηλάντη μαζί σου, ὅτι θὰ εἰποῦνε οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν Ρούμελη ὅτι ὁ Ὑψηλάντης εἶναι ἀρχηγὸς κι ἐσύ εἰς τὴν ὁδηγίαν αὐτηνοῦ καὶ χάνει τὴν ὑπόληψή σου». Ὁ Νικήτας, ἀγαθὸς πατριώτης, δὲν τοὺς ἀκουσε· ἐνώθη μὲ τὸν Ὑψηλάντη κι ἐβγῆκαν μαζὶ εἰς τὴν Ρούμελη. Σὰν δὲν πέτυχαν τὸν σκοπόν τους οἱ καλοὶ πατριῶτες νὰ τοὺς διαιρέσουνε, γράφουν ἕνα γράμμα τοῦ Δυσσέα καὶ τοῦ λένε: «Ὁ Νικήτας κι ὁ Ὑψηλάντης ἐνώθηκαν οἱ δύο κι ἔχουν ἕνα σῶμα κι ἔρχονται ἐναντίον σου νὰ σὲ βαρέσουνε, νὰ μείνουν αὐτήνοι εἰς τὸ ποδάρι σου». Ἀφοῦ πῆγαν εἰς Ρούμελη, ἔγραψε ὁ Δυσσέας καὶ τοὺς ἔβαλαν σ' ἕνα χωριὸν μακριὰ ἀπ' αὐτόν.

Ὕστερα τοὺς παράγγειλε νὰ πᾶνε πρὸς ἀντάμωσίν του μ' ὀλίγους ἀνθρώπους. Ἀφοῦ ἀντάμώθηκαν οἱ τρεῖς, τοὺς λέγει: «Ἐσένα, Ὑψηλάντη, δὲν σὲ γνωρίζω· τὸ Νικήτα τὸν εἶχα ἀκουστά, δὲν εἴχαμεν γνωριμιά. Καθὼς μοῦ γράφουν οἱ φίλοι, ἂν εἶστε τοιοῦτοι φευγάτε νὰ μὴν σκοτωθοῦμεν ἀναμεταξύ μας ἀδίκως· ἂν εἶστε φίλοι μου καὶ φίλοι τῆς πατρίδος ἐλᾶτε νὰ φιληθοῦμεν καὶ νὰ γενοῦμεν ἀδέλφια, ν' ἀγωνιστοῦμεν διὰ τὴν πατρίδα μας ὅτι κιντυνεύει». Ἔβγαλε ὁ Δυσσέας τὸ γράμμα καὶ τοὺς ἔδειξε, ὁποὺ τὸ 'γραφαν ἀναντίον τους. Ἔβγαλε κι ὁ Νικήτας τὸ δικόν του, εἶπε κι ὁ Ὑψηλάντης τὸν πατριωτισμόν τους τῶν κυβερνήτων μας. Γιάστηκαν καὶ οἱ τρεῖς καὶ φιλήθηκαν κι' ὀρκίστηκαν νὰ εἶναι ἀχώριστοι διὰ τὸ καλὸ καὶ στερέωσιν τῆς πατρίδος· ν' ἀγωνιστοῦνε δι' αὐτήνη καὶ νὰ ἑνωθοῦν καὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Καὶ τοὺς παράγγειλαν ὁλουνῶν τῶν ἀρχηγῶν ν' ἀντιωθοῦν σ' ἕνα μέρος νὰ μιλήσουνε καὶ νὰ ἑνωθοῦνε καὶ νὰ κινηθοῦν ἐναντίον τῶν Τούρκων».

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1977
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ
Διὰ τοὺς ἑορτάζοντας
ἐλᾶτε σὲ μᾶς
Δῶρα ποὺ ἀξίζουν....
Δῶρα πρακτικά....
σὲ τιμές καταπληκτικά χαμηλές
ΕΙΔΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΔΩΡΩΝ
Πουσταλκης
«Τὰ ἔχει ὅλα καὶ συμφέρει»
ΣΑΝ.

ΚΟΜΜΩΣΕΙΣ
ΝΙΑΣ
ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΟΜΟΡΦΙΑΣ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ —